

הניזקין פרק המישי גימין

סב.

עין משפט
גזר מצוה

קבד א מיי פ"ח מהג' כבורים הלי"ב:
קבה ב מיי פ"ח מהג' תרומות הלי"ב:
קבו ג מיי שס ופ"ח מהג' כבורים הלי"ב:
קבו ד מיי פ"ח מהג' תרומות הלי"ב:
קבה ה מיי פ"ח מהג' כבורים הלי"ב:
קבה ו מיי פ"ח מהג' שטת הלי"ב:
קב ז מיי פ"ח מהג' ע"ז מ"ט ופ"ח מהג' מלכס הלי"ב ופ"ח מהג' פ"ח קמט סעי' י:
קבא ח מיי פ"ח מהג' שטת הלי"ב:
קלב ט מיי פ"ח מהג' ע"ז הלי"ב ופ"ח מהג' פ"ח קמט סעי' ט:
קלב כ מיי פ"ח מהג' עדים הלי"ב סגמ עשין עב:

מוסף תוספות

א. בכל ענין. מוס' חולין ו' ד"ה אב. ב. והבא הא ארינין בזמן שהיא טהורה. ולביא לאוקמי הדין בזמן שהיא טמאה. ודלא כרשב"א. מוס' חולין ו' ד"ה אב. ג. ויטע אשת ע"ז דתנן ירידי שהריחם של אשת ע"ז. [ונמשייטת מהר"ם].
ד. לאשת חבר לטחון. הרי"ש ט. ומהלכת בתורה של חבר שאינה רוצה. ופ"ח מהג' שס. ה. שפורה להיות טהורה ואין קיימא לן דבגדי ע"ז מדרס לפרושים. ר"ש שס. ו. והקשר עליו בתוספות א"כ היכי קתני אין עושיין בטהרה והאיך יעשה בטהרה אחר שנטמאת. כרשב"א וי"ח מהג' ומהר"ם פ"ח לא אפילו לא הוכשרו הפירות או אפילו לא נגע בהן ע"ה כלל דהשתא טהורה היא שמא יגע בה ויטמאה. כרשב"א. וי"ח מהג' ופ"ח מהג' מוס' סנהדרין ט. ד"ה אגיסטון. ט. כפיירש אחר שפירש בקונטרס משום ארנונה. שהרי מוס' סנהדרין ט. שהרי אסור לגנוב דעת של בריות אפי' של עובדי גילולים. מאיר.

נוסחם לה. אלא חסודה אשת עם הארץ לגנוב משל צעלה וליתן לחברתה: מוריא. מורה הוראת היתר לעצמה: העיד ר' יוסי ב'ו'. ברייתא היא: אין עושיין חלה עם הארץ בטמאה. עם הארץ שאמר לגבל חבר הפרש חלה מעיסתי ועשה אותה בטמאה לא ישמע לו שהרי

כבר נתמאה כל העיסה צדק עם הארץ והכנה יסמוך על הגבל שהיא חזר ויהא סבור שהחלה טהורה: אצל עושיין. תחילת העיסה בטמאה: ככפישא או באנחותא. כלים של בלאי חממות ואין רגילים ליתן זהם עיסה וטומאה אין מקבלין: ואינו חושש. הגבל שמא יגע עם הארץ בחלה ויטמאה ולקמיה מפרש טעמא: ואין עושיין תרומה ויטו בטמאה. לאחר שהפך וימס לתת לבית הדב אין מפרישים גדלים חזירים תרומה מהן לעשותן בטמאה לפי שכבר הוכשרו: צמעתן ונטמאו והכנה סומך עליהם וסובר שהן טהורים: ועעמא מאי. שרו רבנן לאקולי צמעותה מאי כי קולא דאיכא למיחש דלמא הדר נגע: דלא נפיש אגריה. ששכרו מועט לפיכך הוא עני ורריך למונות: דלא שכיח. להשמכר כי אם משנה לשנה להכי רריך למונות: דאמרינן. לאיים עליו: אם נגעט בה. ותטמאה: הדרא לנפילא. והוא אינו חסוד לאלול טבל שבמיטה: לפקוני קמנין. שהרי בא אללו לתקנה לו: מיכפא לא איכפא ליה. צמיה: צמעה הסס. גבי חלה: אינא היכרה. שהיטה בכלים שאין עושיין להניח בהן עיסה ומכר על שאיימנו עליו: מאי היכרה אים ליה. לילדכר: בגי גלליי. שאינן מקבלים טומאה דלי נגע בכלי לא מקבל טומאה ובעיסה: גופה אית ליה היכרה משום הני כלים שאינו רגיל להשתמש בהן ועם הארץ לא חסומר רבנן עליה כולי האי לשוייה כוז גמור לטמא צמשא: צללים של עמי הארץ. שאין מקבלים טומאה הארויים להשתמש בהן חבר: עורדין. חופרין: ואין כופלין. דהא דנותים שלום לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום צמא זימנא סגי: למימרא להו אחוזקו. כשאומרינן לעושי מלאכה העובדים עליהם תחוקה ידיים: שארטה. חק הוא לשון תחוק כמו אשרטה: חק (דף ק"ג). שגמא למר. ולא היה מתכוין לצרכו אלא לצו היה לרבו: השסא אחוזקי מתוקינן. ידיהם צדורה צדכר האסור לישראל כגון עבודת צביעות: שוליים צלומן. כל ימות השנה מיבעיא: ליום אידם. ולא חיישינן למלא איל ומודה: לא יכנס כ'ו'. דכיון דאחשיה כולי האי דלמא איל ומודי: צר אוריין. צן מורה: פלגאה. חולק על החכמים שהיה מנערו למר עוקבא שהיה אז צית דין כדאמרי' צפרק קמא (לפי' דף ק"ג).

הדרן עלך הניזקין

דאמר רוב עמי הארץ מעשרין הן שרי לסייעי' א' חק בזמן שהיא טהורה דהא צורתה קתני צמתינן' ואי אפשר שלא תגע ומפ' ר"ת וכן ר"ח דאשת חזר טוחנת עם אשת עם הארץ איירי בצדוהא של חבר' וצמתינן' דקמתינן'

נותנת לה ואוכלת השתא מיוגב גבבא חלופי לא מיחלפא אמר רב יוסף התם נמי מוריא ואמרה תורא מדישיה קאביל' העיד ר' יוסי בן המושולם משום ר' יוחנן אחיו שאמר משום ר"א בן הסמא אין עושיין חלת עם הארץ בטהרה אבל עושיין עיסת חוליו בטהרה ונוטל הימנה כדי חלה ומניחה בכפישא או באנחותא וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש ויטו עושיין תרומת זיתיו בטהרה אבל עושיין חוליו בטהרה ונוטל הימנה כדי תרומה ומניחה בכליו של חבר וכשבא עם הארץ ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש וטעמא מאי א"ר יוחנן ימושם כדי חייו דגבל ומשום כדי חייו דברד וצריכא דאי אשמועינן גבל משום דלא נפיש אגריה אבל ברד דנפיש אגריה אימא לא ואי אשמועינן ברד משום דלא שכיח ליה אבל גבל דשכיח ליה אימא לא צריכא אמר מר נוטל הימנה כדי חלה ומניחה בכפישא או באנחותא וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש וליחוש דילמא נגע בה דאמרי' ליה חזי אי נגעת בה הדרא למיבלא וליחוש דילמא לא איכפת ליה השתא לתקוני קא מיכוין מיכפת לא איכפת ליה אמר מר נוטל הימנה כדי תרומה ומניחה בכליו של חבר וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש וליחוש דילמא נגע בה בשלמא התם אית ליה היכרה הכא מאי היכרה אית ליה ידמנח ליה בכלי גללים בכלי אבנים בכלי אדמה א"ה מאי אוריאי דחבר אפי' דעם הארץ נמי ה"ג קאמר בכלים של עם הארץ הראויין להשתמש בהן חבר: מחזיקין ידי עכו"ם בשביעית: מחזיקין והאמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב יאין עורדין עם העכו"ם בשביעית ואין כופלין שלום לעובד כוכבים הלא צריכא למימרא להו אחוזקו בעלמא כי הא דרב יהודה אמר להו אחוזקו רב ששת אמר להו אישרתא: ואין כופלין שלום לעובד כוכבים: רב חסדא מקדים ויהיב להו שלמא רב כהנא א"ל שלמא למר: ושואלין בשלומן: השתא אחוזקי מחזיקינן ושואלין בשלומן מיבעיא אמר רב יבא לא צרכא אלא ליום אידם דתניא לא יכנס אדם לביתו של עובד כוכבים ביום אידם ויתן לו שלום מצאו בשוק נתן לו בשפה רפה ובכבוד ראש רב הונא ורב חסדא הו' יתבי חליף ואזיל גניבא א"ל חד לחבריה ניקום מקמיה דדבר אוריין הוא אמר לוי ומקמי פלגאה ניקום אדהכי אתא איהו לגבייהו אמר להו שלמא עלייכו מלכי שלמא עלייכו מלכי אמרו ליה מנא לך דרבנן איקרו מלכים אמר להו דכתביב יבי מלכים ימלוכו וגו' אמרו ליה ומנא לך דכפלינן שלמא

למלכי אמר להו דאמר רב יהודה אמר רב יושב שוכפלין שלום למלך שנאמר ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לכהמתו שנאמר ונתתי עשב בשדך לכהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין

תורה אור השלם

- בי מלבים יקלבו ורזנים יחקקו צדק: משלי ח טו
- ורוח לבשה את עמשי ראש השלישים לך דדי עמך כן ישי שלום שלום לך ושלווה לעורך בי עורך אליהך ויקבלם דודי והתם קראיש החדר: דברי הימים א יב יט ונתתי עשב בשדך לכהמתך ואבלת ושבקת: דברים יא טו

גליון הש"ס

גמ' רב חסדא מקדים ובי' ע"י צמעות דף ק' ע"כ ומיהי' שגמא ח"א שס ד"ה יקדים:

מוסף רש"י

נותנת לה ואוכלת. אלא חסודה אשת עם הארץ לגנוב משל צעלה וליתן לחברתה: מוריא. מורה הוראת היתר לעצמה: העיד ר' יוסי ב'ו'. ברייתא היא: אין עושיין חלה עם הארץ בטמאה. עם הארץ שאמר לגבל חבר הפרש חלה מעיסתי ועשה אותה בטמאה לא ישמע לו שהרי כבר נתמאה כל העיסה צדק עם הארץ והכנה יסמוך על הגבל שהיא חזר ויהא סבור שהחלה טהורה: אצל עושיין. תחילת העיסה בטמאה: ככפישא או באנחותא. כלים של בלאי חממות ואין רגילים ליתן זהם עיסה וטומאה אין מקבלין: ואינו חושש. הגבל שמא יגע עם הארץ בחלה ויטמאה ולקמיה מפרש טעמא: ואין עושיין תרומה ויטו בטמאה. לאחר שהפך וימס לתת לבית הדב אין מפרישים גדלים חזירים תרומה מהן לעשותן בטמאה לפי שכבר הוכשרו: צמעתן ונטמאו והכנה סומך עליהם וסובר שהן טהורים: ועעמא מאי. שרו רבנן לאקולי צמעותה מאי כי קולא דאיכא למיחש דלמא הדר נגע: דלא נפיש אגריה. ששכרו מועט לפיכך הוא עני ורריך למונות: דלא שכיח. להשמכר כי אם משנה לשנה להכי רריך למונות: דאמרינן. לאיים עליו: אם נגעט בה. ותטמאה: הדרא לנפילא. והוא אינו חסוד לאלול טבל שבמיטה: לפקוני קמנין. שהרי בא אללו לתקנה לו: מיכפא לא איכפא ליה. צמיה: צמעה הסס. גבי חלה: אינא היכרה. שהיטה בכלים שאין עושיין להניח בהן עיסה ומכר על שאיימנו עליו: מאי היכרה אים ליה. לילדכר: בגי גלליי. שאינן מקבלים טומאה דלי נגע בכלי לא מקבל טומאה ובעיסה: גופה אית ליה היכרה משום הני כלים שאינו רגיל להשתמש בהן ועם הארץ לא חסומר רבנן עליה כולי האי לשוייה כוז גמור לטמא צמשא: צללים של עמי הארץ. שאין מקבלים טומאה הארויים להשתמש בהן חבר: עורדין. חופרין: ואין כופלין. דהא דנותים שלום לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום צמא זימנא סגי: למימרא להו אחוזקו. כשאומרינן לעושי מלאכה העובדים עליהם תחוקה ידיים: שארטה. חק הוא לשון תחוק כמו אשרטה: חק (דף ק"ג). שגמא למר. ולא היה מתכוין לצרכו אלא לצו היה לרבו: השסא אחוזקי מתוקינן. ידיהם צדורה צדכר האסור לישראל כגון עבודת צביעות: שוליים צלומן. כל ימות השנה מיבעיא: ליום אידם. ולא חיישינן למלא איל ומודה: לא יכנס כ'ו'. דכיון דאחשיה כולי האי דלמא איל ומודי: צר אוריין. צן מורה: פלגאה. חולק על החכמים שהיה מנערו למר עוקבא שהיה אז צית דין כדאמרי' צפרק קמא (לפי' דף ק"ג).